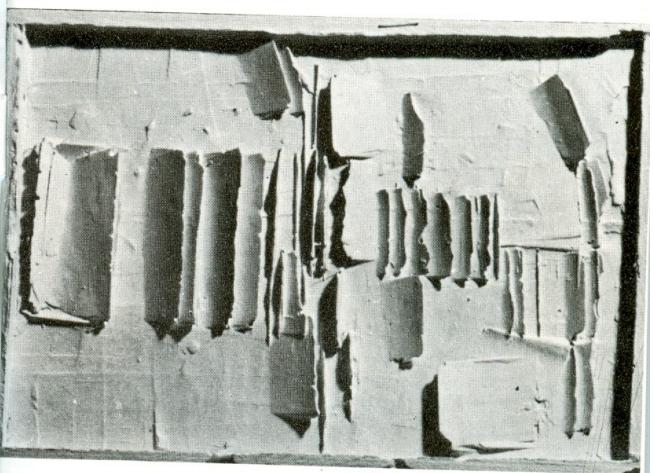
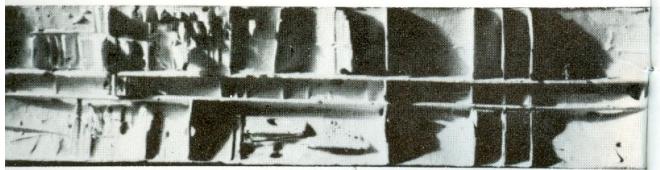
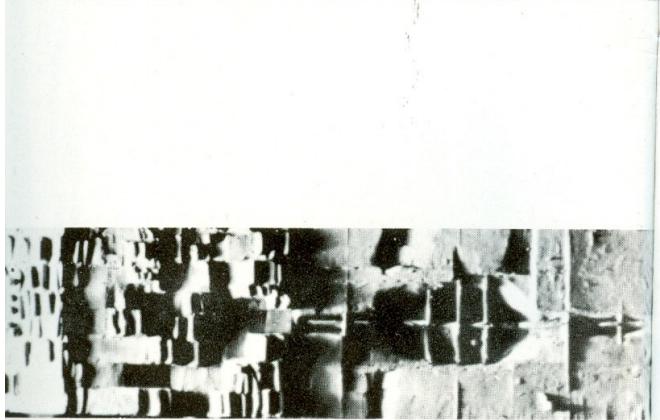
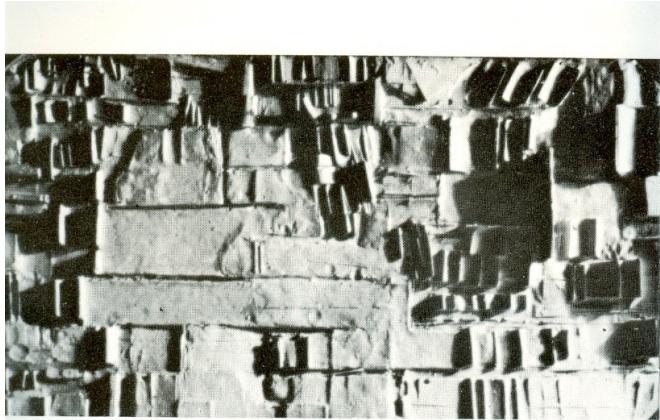


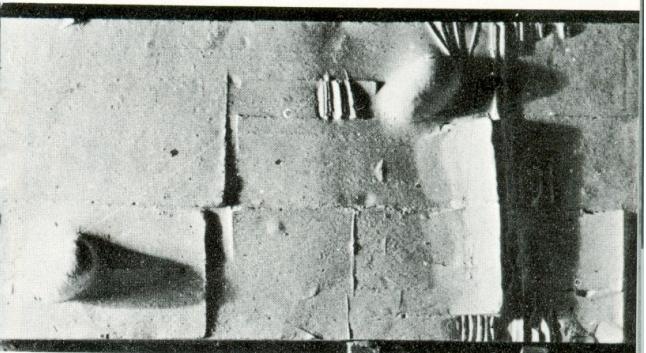
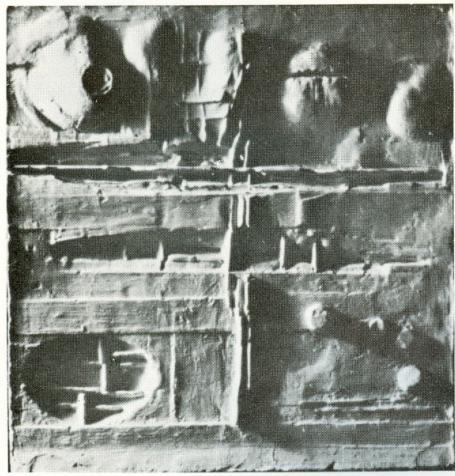
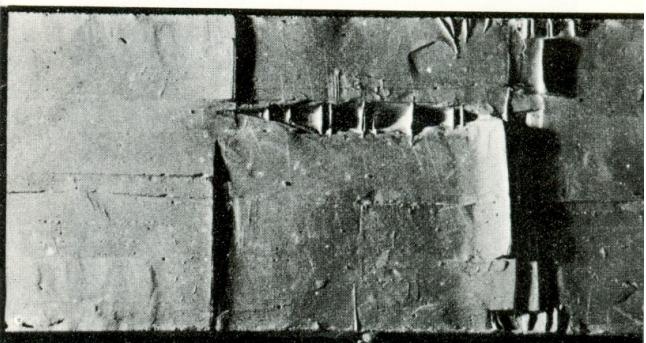
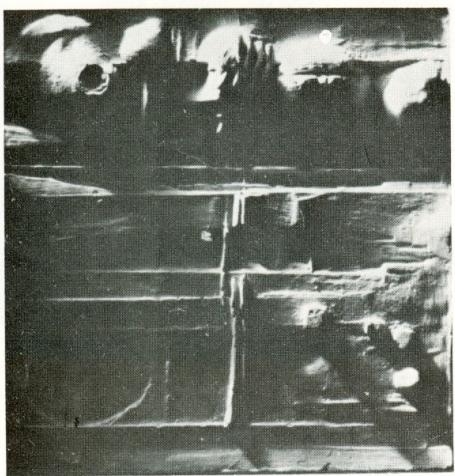
# KOSMAS ΕΣΝΑΚΗΣ

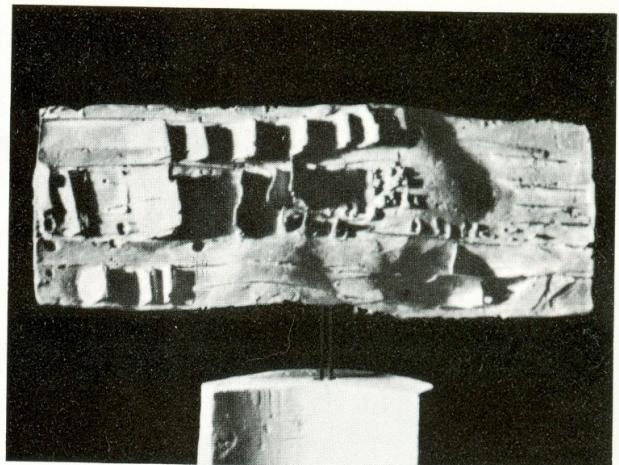
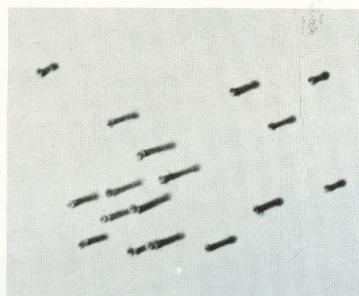
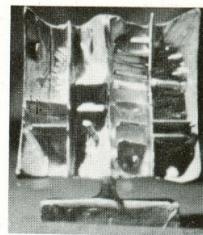
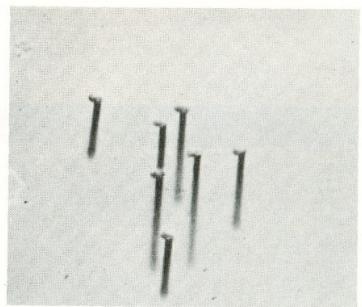
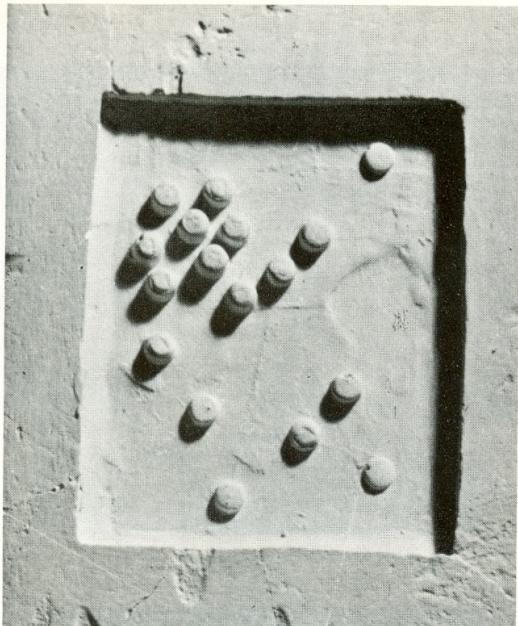


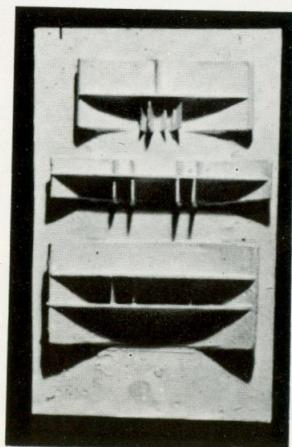
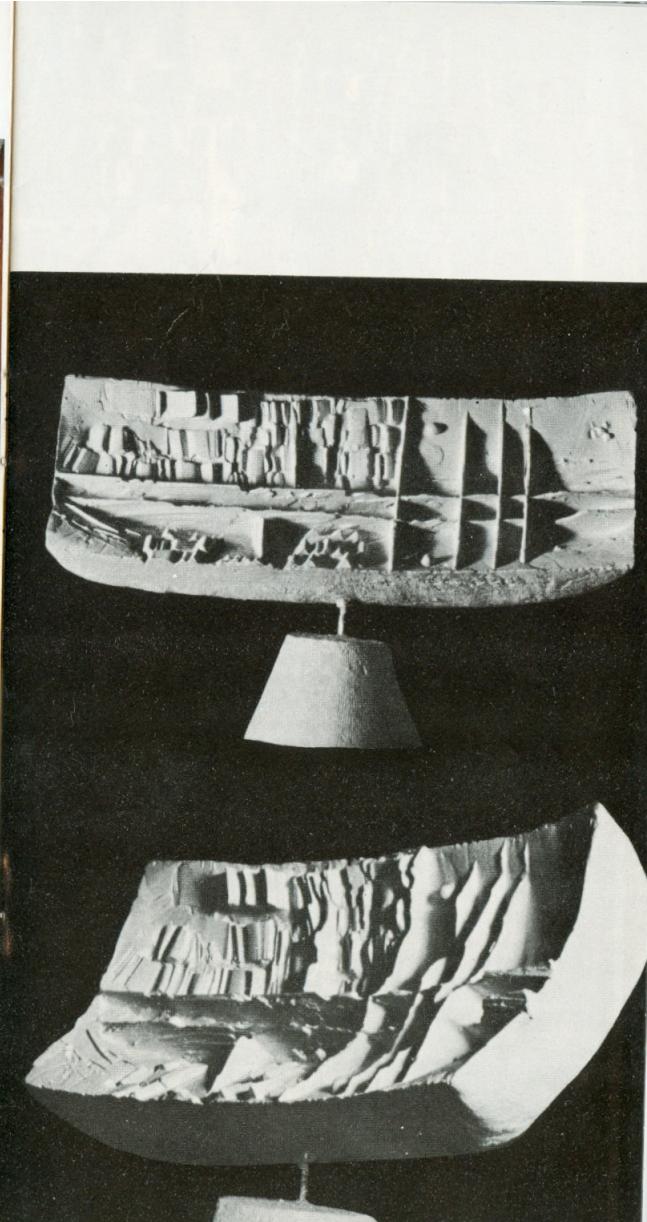


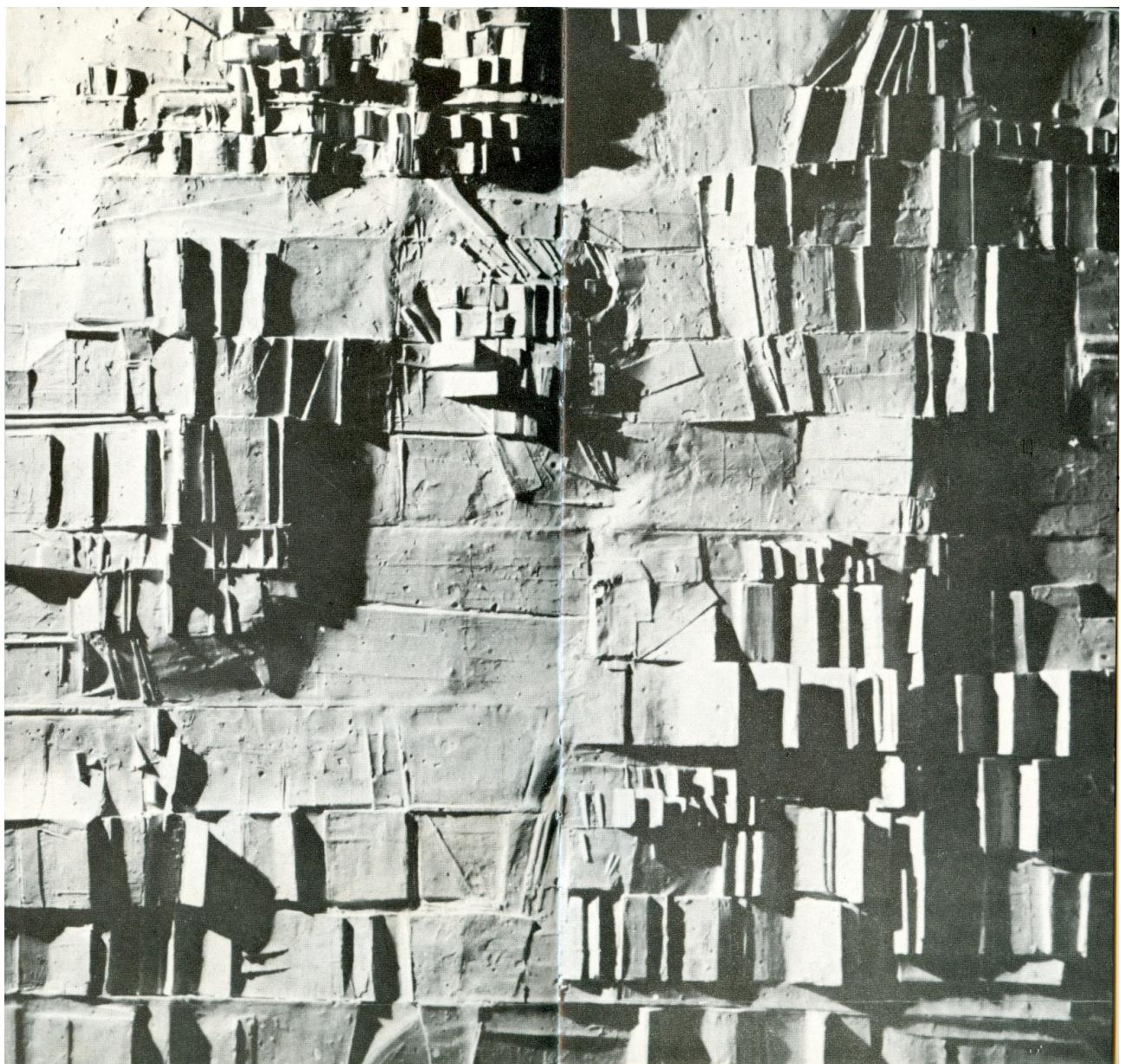
GALERIE ΖΟΥΜΠΟΥΛΑΚΗ — ΑΘΗΝΑ, ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΣ 1971

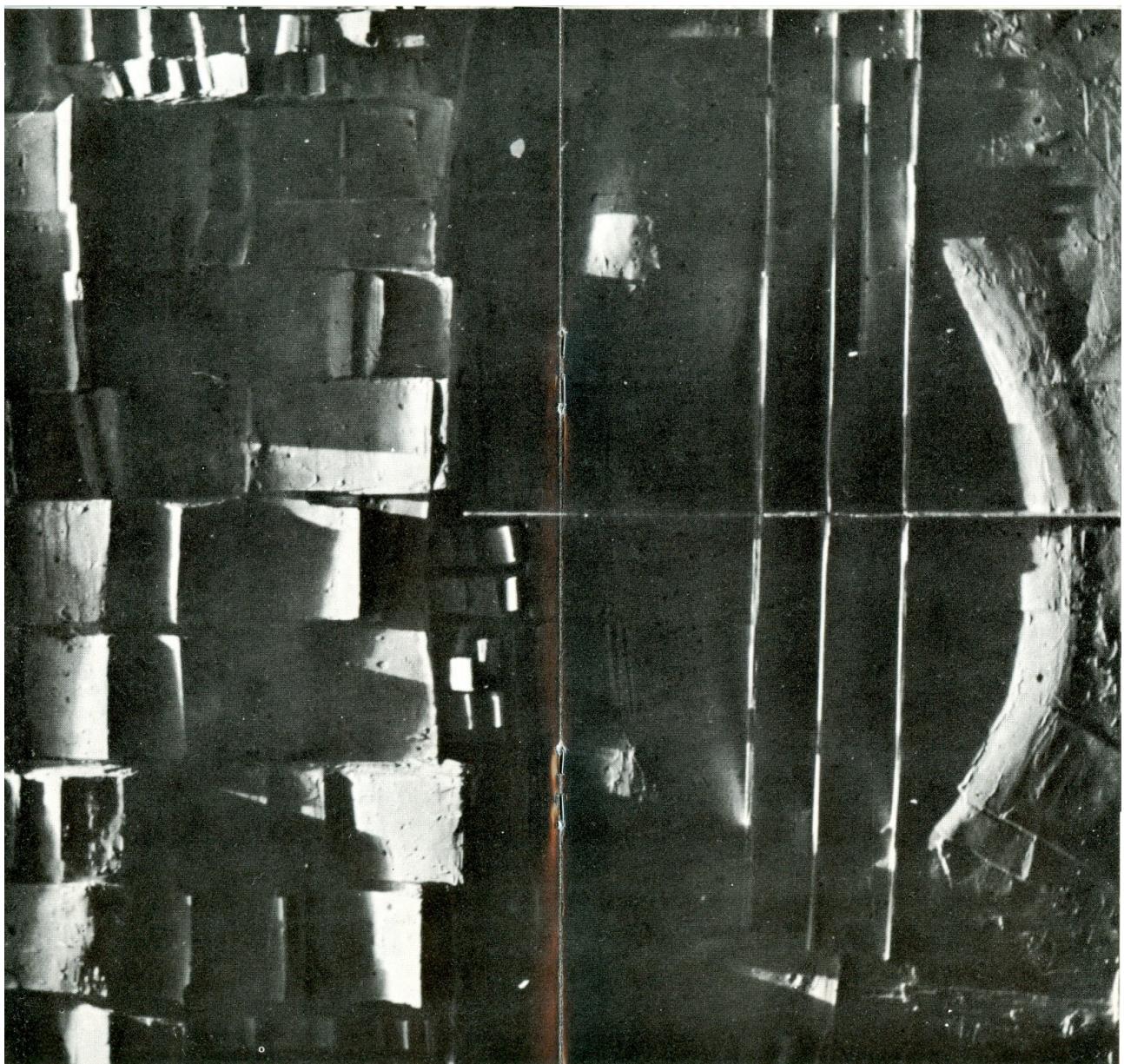


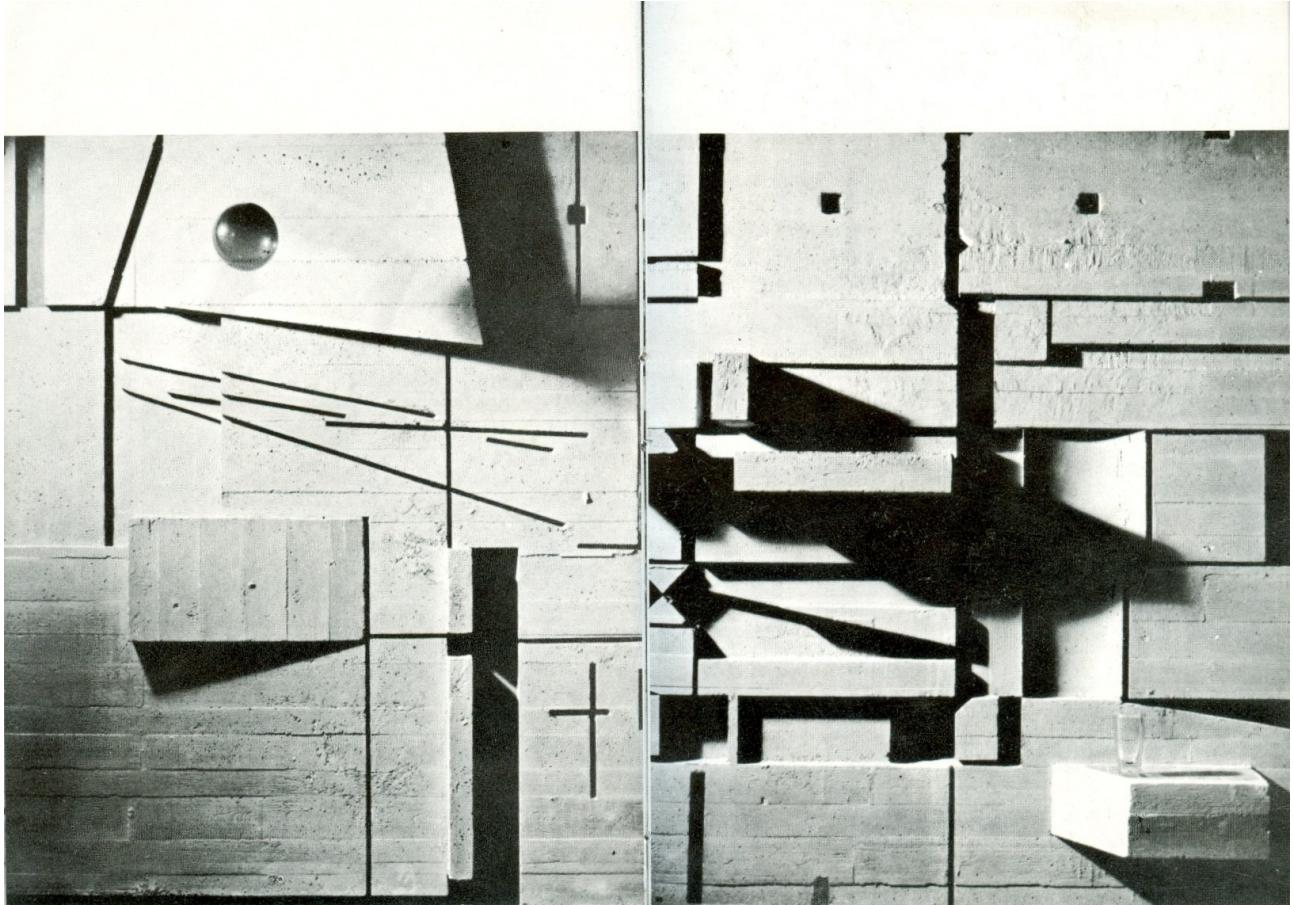




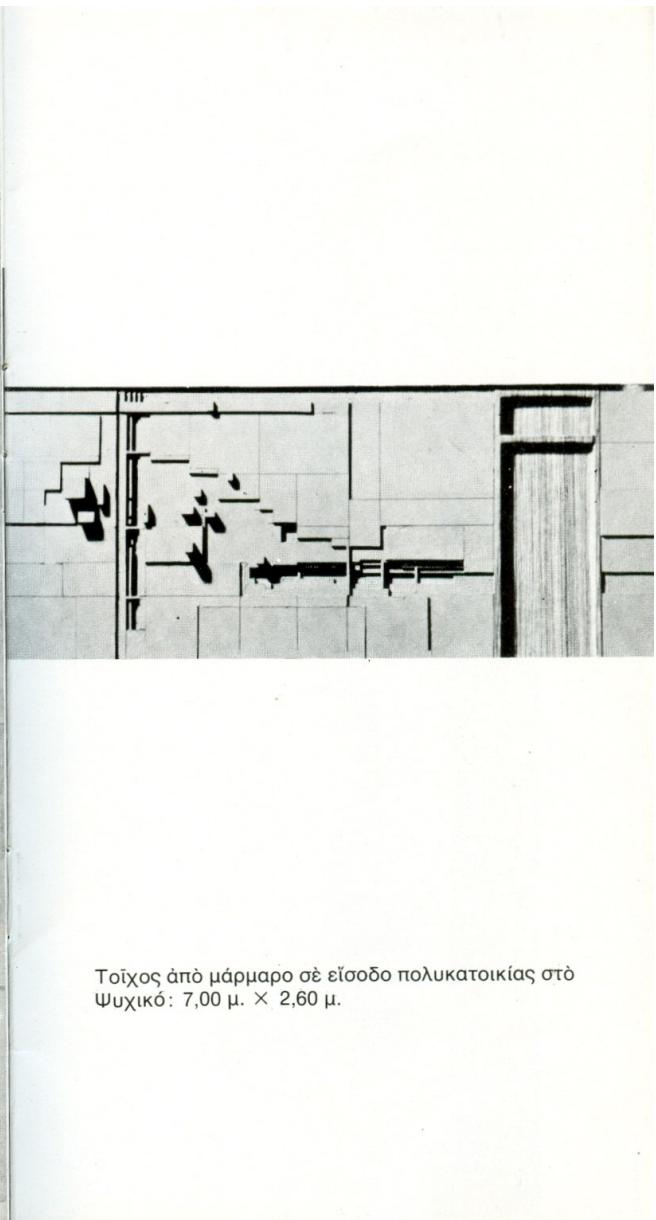
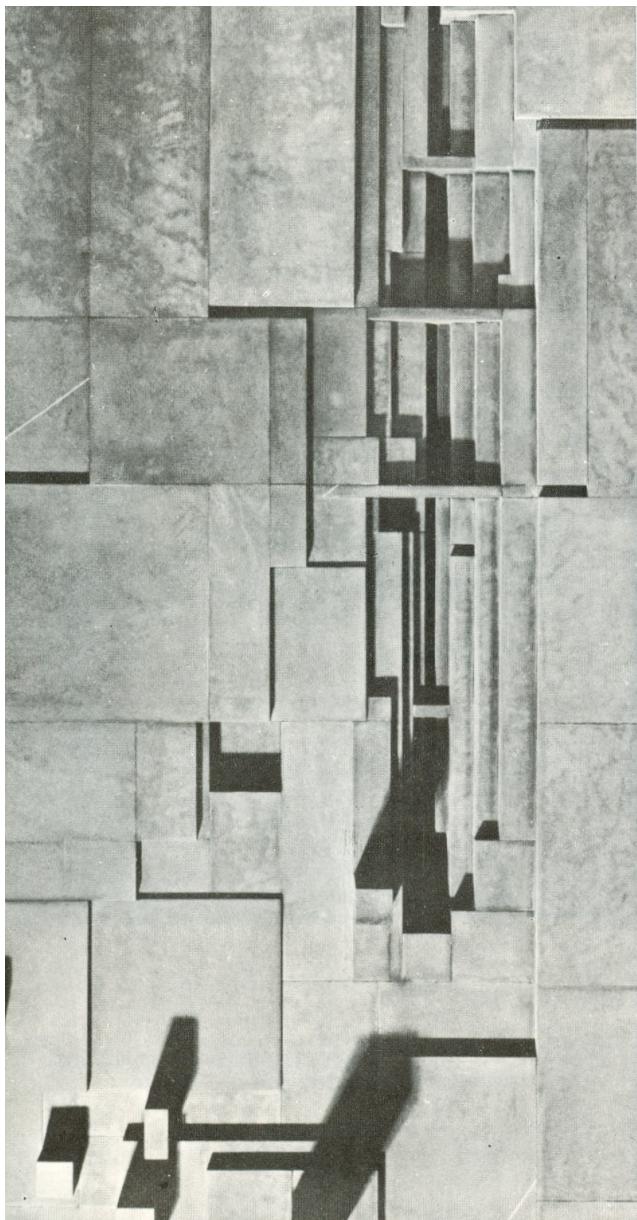




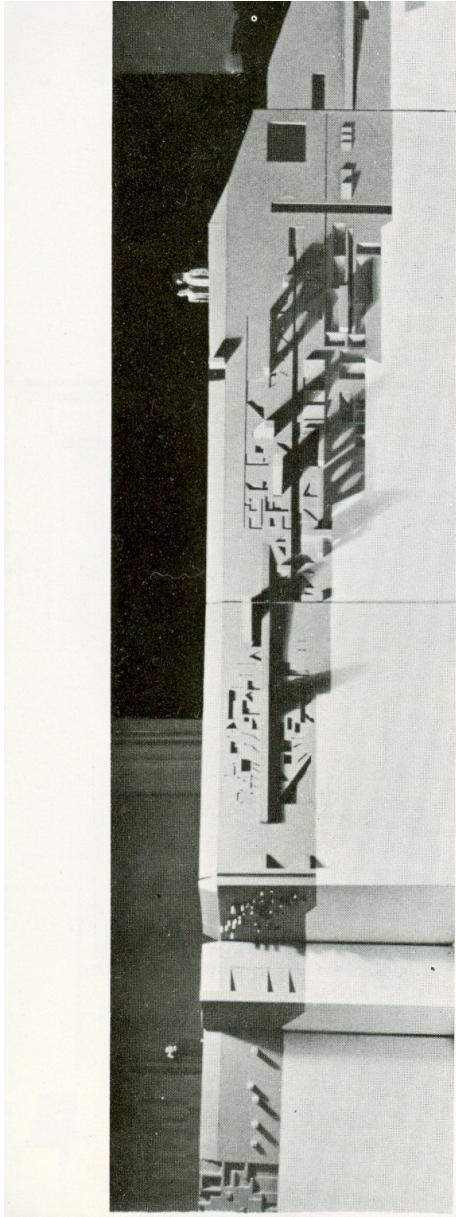




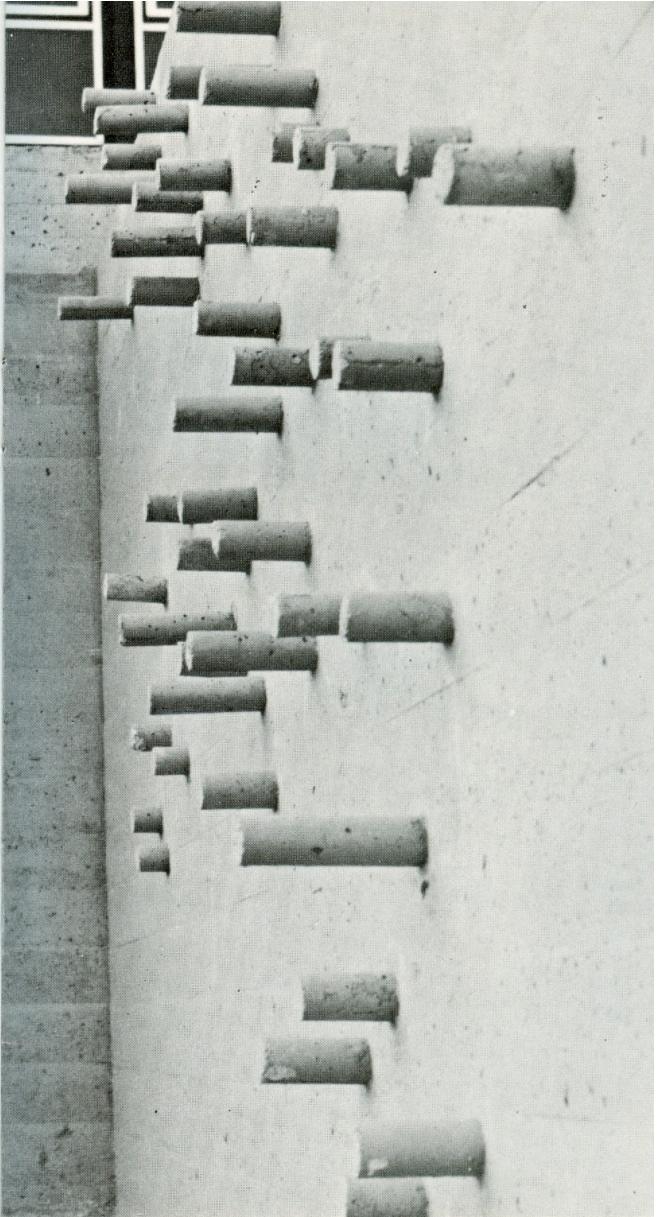
Λεπτομέρειες τοίχου άπό μπετόν στό καθημερινό  
κατοικίας στήν Αθήνα: 9,50 μ. × 2,60 μ.

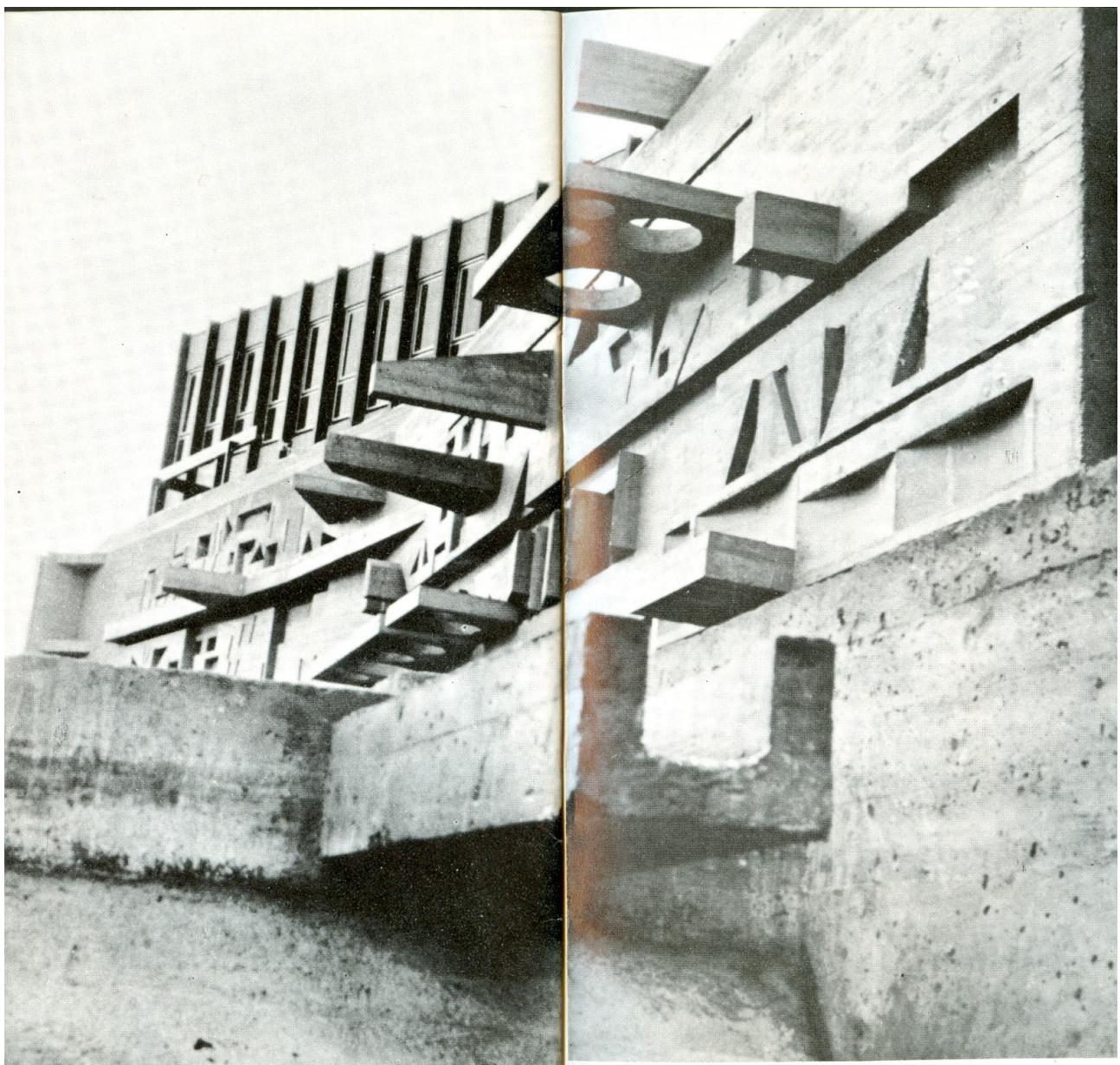


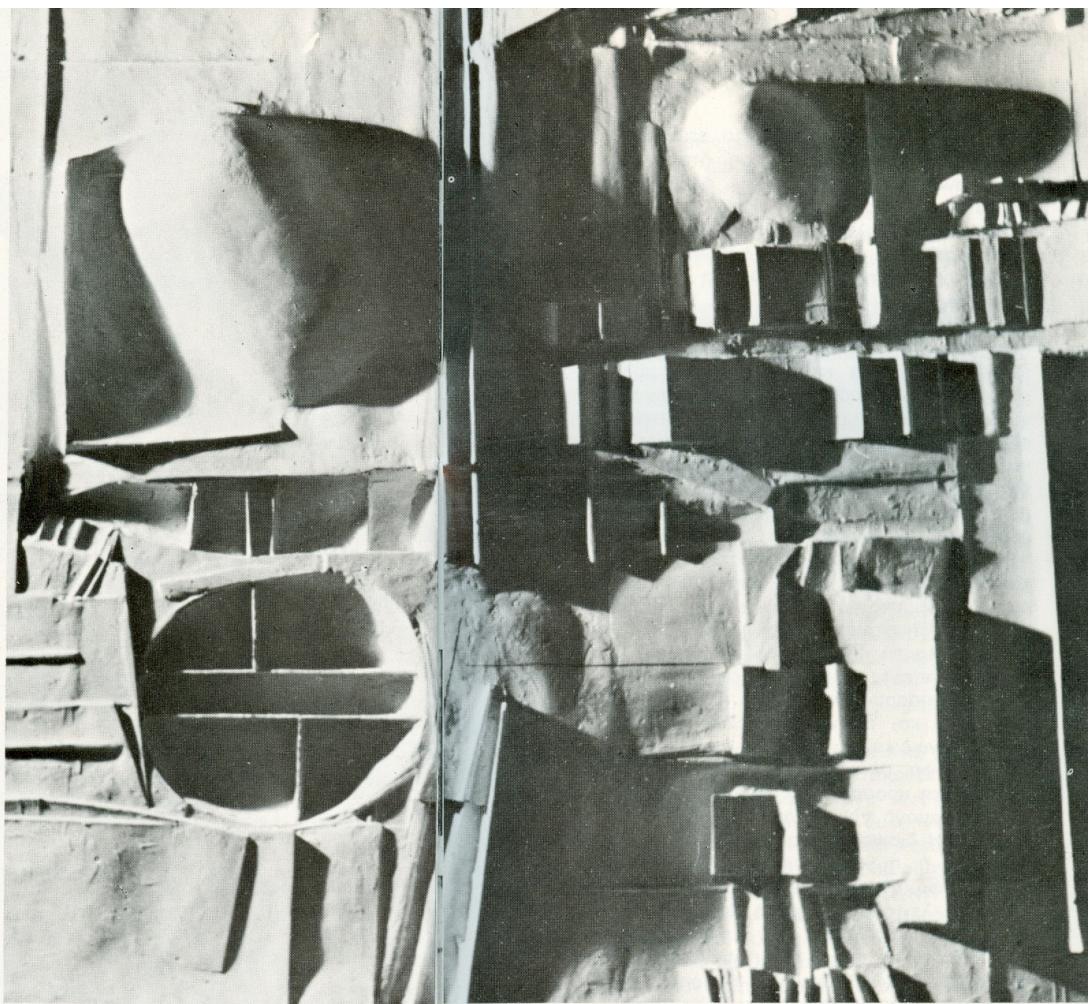
Τοίχος άπό μάρμαρο σε είσοδο πολυκατοικίας στό<sup>ν</sup>  
Ψυχικό: 7,00 μ. × 2,60 μ.



Μακέτα τοίχου διπλό μπετόν και λίνυδη στο έργοστάσιο Abbott στη Μαδρίτη. Συνολικό μήκος 39,00 μ.  
Στις έπομενες σελίδες φωτογραφίες του έργου πραγματοποιημένου.







Λεπτομέρεια άναγλυφου πάνω άπό τζάκι  
στό καθημερινό κατοικίας στήν Αθήνα.  
Πολυεστέρας: 3,00 μ. × 1,20 μ.

I. Στή γλυπτική ή δυνατότητα έπίτευξης όργανικής σύνθεσης γίνεται μεγαλύτερη όταν χρησιμοποιείται ένα μοναδικό στοιχείο πού άλλάζει μορφές και πληθαίνει σε στοιχεία μικρά και μεγάλα, ψηλά-βαθειά, στρογγυλά-μυτερά, συνδυασμένα πυκνότερα ή άραιότερα σε σύνολα ή όμαδες. Αύτό δημιουργεί «ρυθμό μέσα από τήν έναλλαγή κλιμάκων και σχετικών μεγεθών».

Τά βαθύτερα και ψηλότερα στοιχεία σχηματίζουν σκληρές και πυκνές έναλλαγές φωτοσκιάσεων, ένων τά ρηχότερα και χαμηλότερα, μαλακές και άραιές. Μέ τήν κίνηση τού φωτός, φυσικοῦ ἢ τεχνητοῦ, τά σύνολα, συνθεμένα σε άλσωστή συνέχεια ή σε νησίδες, παραλλάσσουν τήν ύφη τους συνεχῶς χωρίς νά άλλάζει ή βασική σύνθεση. Ένας εύέλικτος κινητός κάναθος έναλλαγών προστίθεται πάνω στή στέρεη και άκινητη σύνθεση τών στοιχείων και έπηράζει τό χρωματισμό τής ποιότητας τής σύνθεσης. Ή ίδια αύτή όργανική σύνθεση, θά μπορούσε νά πει κανείς, ύπαρχει και στή φύση, όπως τά πυκνά και άραιά σημεία στό άνθρωπινο σώμα, σε ένα δάσος, σε μιά βραχώδη περιοχή, σε μιά πόλη ή τά μόρια σε ένα άεριο. «Ολα τά στοιχεία της ταιριάζουν μεταξύ τους γιατί έξυπηρετούν λειτουργίες τού ίδιου τού στοιχείου, προσαρμόζονται στίς άναγκες τών γειτονικών τους και άποτελούν τελικά ένα συνεχές σύνολο, όργανικό και λειτουργικό.

II. Ή μορφή, σε εύρυτερη έννοια, δημιουργείται από τήν άναγκη προσαρμογής τού ένός ώς πρός τά άλλα. Ή προσαρμογή γίνεται από όργανική και λειτουργική άναγκη. Ή διαφορά είναι ότι στή φύση και στούς άνθρωπους ή προσαρμογή παρουσιάζεται μέ τελειωμένη μορφή. Είμαστε όμως σχεδόν βέβαιοι ότι ή όργανική και λειτουργική μάχη έχει συμβεί σε κάποια φάση, μέ αποτέλεσμα μιά προσωρινή προσαρμογή, που διατηρείται μέχρι τήν έμφανιση νέων όργανικών και λειτουργικών άναγκων, οι οποίες θά προκαλέσουν μιά νέα προσαρμογή. Στήν τέχνη όμως δὲν άρκει ή παράσταση τής μορφής. Ή μάχη προσαρμογής πρέπει νά παρασταθεί μέ κατάλληλα μέσα, έτσι ώστε νά έμφανονται οι δυνάμεις που προκάλεσαν τό αποτέλεσμα.

Στή φύση οι δυνάμεις είναι άμεσες, ένω στήν τέχνη είναι ξεμεσες και άφορούν καθαρά τόν ανθρωπο και τήν ψυχοσύνθεσή του. Τό αποτέλεσμα πού προκλήθηκε από τίς δυνάμεις έμφανίζεται στήν τέχνη σάν μιά «τάση». Τό ξργο βρίσκεται σε έντατική κατάσταση. Τουλάχιστο έτσι θά πρέπει νά είναι ένα ξργο τέχνης.

Δέν θά πρέπει νά ξεχνάει κανείς τή σχέση τών διαφόρων κλιμάκων, πού στή γλυπτική άφορούν τόν όγκο, ό όποιος έκφραζεται μέ τίς πλατειές, στρογγυλές και μαλακές έπιφάνειες, τίς σκληρές και τίς λοιπές μορφές πού κατά κάποιο τρόπο περιλαμβάνονται στούς δύο γενικούς χαρακτηρισμούς: πυκνό και άραιο. Ή έναλλαγή τών κλιμάκων και τών πυκνώσεων γεννάει «ρεύμα» διαφόρων «τάσεων», κι' αύτό δημιουργεί τήν έντυπωση μιᾶς συνεχούς κίνησης στό ξργο.

III. Τό φῶς δίνει υπαρξη στή γλυπτική, είτε φυσικό, είτε τεχνητό. Θά πρέπει όμως νά είναι δυνατή ή έκλογη τής θέσης τού γλυπτικού ξργου ώς πρός τόν ήλιο όταν βρίσκεται στό ύπαιθρο και φωτίζεται από τό φυσικό φῶς, άλλοιώς θά πρέπει νά μελετιέται ό τεχνητός φωτισμός που θά τού ταιριάζει καλύτερα. Τό τεχνητό φῶς θά βοηθούσε άν ήταν κινητό, μέ κίνηση είτε παράλληλη πρός τό ξργο και γραμμική, είτε άλλης μορφής.

IV. Τό γλυπτό πού ένσωματώνεται σε ένα άρχιτεκτονικό ξργο είτε είναι έλεύθερο και τοποθετείται κοντά στό άρχιτεκτονικό ξργο, είτε είναι άναγλυφο και ένσωματωμένο σ' αύτό. Και στίς δύο περιπτώσεις θά πρέπει νά συμβαίνει αύτό πού διατυπώθηκε πρίν. Θά πρέπει δηλαδή ή «τάση» πού θά δημιουργηθεί από τήν έναλλαγή τών κλιμάκων νά ύπάρχει και στό γλυπτικό ξργο αύτό καθ' έαυτό, άλλα και στό άρχιτεκτονικό, και μεταξύ τών δύο αύτών πραγμάτων-συνόλων. Μ' άλλα λόγια, τό γλυπτό δέν μπορεί νά είναι ένα παθητικό διακοσμητικό άντικείμενο, ένα νεκρό σώμα μέσα στό σύνολο πού τό περιέχει. Πρέπει νά είναι ένα ένεργητικό στοιχείο, πού συμμετέχει κατά τήν κλιμακά του στήν κίνηση τής άρχιτεκτονικής σύνθεσης.

Κ.Ξ.